

Till dig som bor i Marstrand

Marstrand 365[®] – en plan för ett Marstrand som lever hela året, framtiden tillsammans med er som bor här

Utvecklingspartiet vill dela ett förslag med er: Marstrand 365[®] – en plan för att göra Marstrand till ett samhälle som lever, verkar och andas under årets alla månader, inte bara under sommaren. Vi skickar den till er innan den går vidare i den kommunala processen, eftersom vi menar att den här sortens plan inte ska formas ovanför huvudet på dem som faktiskt bor och verkar i Marstrand.

Marstrand har under lång tid brottats med samma grundproblem: enorma resurser under sommaren, men mycket begränsad aktivitet under övriga delar av året. Frågan är inte ny för er som bor här — den lyftes redan i projektet Carpe Mare och i Idealbild Marstrand (2008), och återkommer i dagens ÖP2050. Det som har saknats är inte insikten om problemet, utan ett sammanhållet grepp för att faktiskt lösa det, och en vilja att göra det tillsammans med Marstrand snarare än åt Marstrand.

Planen bygger på tre principer som vi vill att ni ska känna igen er i:

Kommunen som möjliggörare. Vår utgångspunkt är att politiken eller förvaltningen inte kan eller ska genomföra det här på egen hand. Det är ni som bor här, näringsidkare, föreningsliv och fastighetsägare som har kunskapen om vad Marstrand behöver och tål. Kommunens roll bör vara att undanröja hinder, samordna och investera där det behövs — inte att bestämma över Marstrand utifrån.

Likvärdiga villkor. Ska Marstrand kunna vara ett hem året runt, och inte bara en sommaridyll, behöver kommundelen ha samma förutsättningar som övriga Kungälv. Ett exempel som många av er känner väl till är färjan: att korsa en vattensträcka kortare än en fri väg i centrala Kungälv kostar idag pengar för den som bor i Marstrand. Det är den typen av vardagsnära orättvisor vi vill lyfta och driva på för att ändra.

Varsamt bevarande. Marstrands styrka ligger i det som gör orten unik — den maritima historien, Carlsten, hamnen, seglingskulturen och varumärket. Vi vill att utveckling ska ske i linje med detta och tillsammans med er, inte på bekostnad av det.

Konkret föreslår planen att verksamhetsåret delas in i fyra årstider snarare än att man försöker förlänga sommaren, samt att ett marint utbildnings- och kompetenscentrum ("Marstrand Maritime Campus") — med gymnasium, elevboende och koppling till det marina näringslivet — utreds som en motor för att fylla särskilt vinterhalvåret med liv. Innan något byggs föreslår vi en förstudie på cirka sex månader som besvarar fem konkreta frågor om elevunderlag, inriktning, samarbetspartners och lokaler.

Vi vill gärna höra vad ni tycker innan förslaget går vidare — vad som stämmer, vad som saknas, och vad ni som bor här ser som viktigast att få rätt på. Hör gärna av er med synpunkter, eller kom till ett kommande möte i Marstrand där vi presenterar och diskuterar planen närmare.

Fullständig plan bifogas.

För Utvecklingspartiet

Gruppledare: Mikael Wintell

Bilaga: Marstrand 365[®] – plan

Har du synpunkter? Hör gärna av dig till oss.

Mikael.wintell@kungalv.se

Utvecklingspartiet.se

MARSTRAND 365[©]

En plan för ett Marstrand som lever, verkar och utvecklas hela året

1. Vision

"Marstrand 365[©]" är en plan för att göra Marstrand till ett samhälle som lever hela året — inte bara under sommarhalvåret. Målet är att Marstrand ska vara en plats där människor kan bo, arbeta, gå i skola och driva verksamhet året runt, på samma villkor som i vilken annan del av Kungälv kommun som helst.

Samtidigt ska det som gör Marstrand till Marstrand — den maritima historien, Carlsten, hamnen, seglingskulturen, skärgårdsmiljön och det internationella varumärket — värnas, bevakas och utvecklas varsamt. "Marstrand 365[©]" handlar inte om att göra Marstrand till "ännu en kommunal" som liknar övriga Kungälv. Det handlar om att göra Marstrand till en ännu bättre version av sig själv.

Försök inte göra Marstrand till Kungälv. Gör Marstrand till Marstrand.

2. Grundprincip: kommunen som möjliggörare

"Marstrand 365[©]" kan inte genomföras av politiken eller förvaltningen ensam. Det är en plan som måste byggas tillsammans med samtliga intressenter i Marstrand: fast boende, fritidshusägare, näringsidkare, föreningsliv (inte minst Marstrands Segelsällskap), fastighetsägare och besöksnäring.

Kommunens roll är att vara möjliggöraren — den part som sätter ramar, undanröjer hinder, samordnar aktörer och investerar där det behövs, snarare än den part som ensam ska utföra och äga varje del av lösningen. Det är tillsammans med dem som redan idag bor och verkar i Marstrand som samhället kan göras levande året runt.

3. Rättviseperspektivet: Marstrand ska ha samma villkor som övriga kommunen

En grundförutsättning för att Marstrand ska kunna locka och behålla helårsboende är att kommundelen behandlas likvärdigt med kommunens övriga delar. Idag finns strukturella orättvisor som gör vardagslivet dyrare och krångligare för den som bor i Marstrand jämfört med den som bor någon annanstans i kommunen.

Det tydligaste exemplet är färjan: att ta sig över en vattensträcka som inte är längre än en kort väg i centrala Kungälv kostar pengar för den som bor i Marstrand, medan motsvarande sträcka på land är fri att nyttja för alla andra kommuninvånare. Ska Marstrand kunna vara ett hem året runt — inte bara en sommaridyll — behöver den här typen av frågor lyftas och hanteras på samma sätt som infrastruktur hanteras i resten av kommunen.

4. Historisk förankring — det här är inte en ny idé

Tanken att göra Marstrand till en åretruntort har funnits i kommunen tidigare, vilket är en styrka snarare än en svaghet: det finns redan kommunal historik och politisk förankring att bygga vidare på.

- I projektet Carpe Mare arbetade kommunen tillsammans med näringsliv och ideella krafter med hamnens utveckling — bland annat kring fasta båtplatser, marint näringsliv, vinterförvaring, gästhamn, evenemang och ett seglarymnasium — med det uttalade målet att göra Marstrand till en åretruntort.
- Idealbild Marstrand (2008) konstaterade samma sak som denna plan gör: enorm potential, men stora säsongsvariationer och begränsad möjlighet till expansion. Målet var uttryckligen att göra samhället mindre säsongsberoende.
- Dagens ÖP2050 skriver att Marstrand bör utvecklas så att aktivitet kan skapas även under vinterhalvåret.

Med andra ord: det har gått omkring 18 år mellan Idealbild Marstrand och dagens översiktsplan, och grundproblemet är fortfarande detsamma. "Marstrand 365[©]" är ett försök att faktiskt lösa frågan, inte bara formulera den en gång till.

5. Fyra årstider — inte en förlängd sommar

Istället för att försöka "förlänga sommarsäsongen" föreslår vi att Marstrands verksamhetsår medvetet delas upp i fyra årstider, var och en med sitt eget innehåll och sin egen ekonomi. Sommaren förblir viktig — men den behöver inte längre bära hela samhällsekonomin ensam.

SOMMAR	HÖST	VINTER	VÅR
Segling	Segling	Gymnasium	Segling
Turism	Konferenser	Träning	Träningsläger
Evenemang	Företagsevent	Marint företagande	Tävlingar
Gästhamn	Marina utbildningar	Konferenser	Skolor
Restauranger	Outdoor	Kurser	Turism
Bad	Mat & kultur	Kultur	Företagsevent
Kultur		Föreningsliv	

Poängen är inte i första hand att bygga fler bostäder, utan att skapa verksamheter som genererar människor, arbetstillfällen och konsumtion även under lågsäsong. En säsongsbefolkning som varierar kraftigt över året skapar ett strukturellt problem för kommunen, som ändå måste dimensionera infrastruktur och service för de perioder då belastningen är som störst.

6. Marstrand Maritime Campus — motorn i vinterekonomin

Ett marint utbildnings- och kompetenscentrum föreslås som en konkret motor för att fylla särskilt vinterhalvåret med liv. Grundfrågan är inte "Kan vi få ett seglingsgymnasium att bära sig?" utan "Kan vi skapa ett marint utbildnings- och kompetenscentrum som gör Marstrand till en åretruntort?" — då blir gymnasiet en del av lösningen, inte hela lösningen.

6.1 Gymnasium

Segling som spetsidrott, kombinerat med ett vanligt nationellt gymnasieprogram (till exempel samhällsvetenskap, naturvetenskap, teknik, ekonomi, marin teknik eller hotell/turism) och en idrottsprofil byggd på segling, hav och ledarskap. Kombinationen ledarskap och marin verksamhet skulle också kunna vara intressant för den som siktar mot Försvarmaktens marina verksamhet, eventuellt i samverkan med

föreläsare därifrån. Vi vill speciellt lyfta fram ett turism/besöksnärsområde, gastronomi som ett spetsområde. Tänk en riktad utbildning inom området kring fisk och skaldjur i närproducerad miljö, vad kan vara mer nära detta än Marstrand.

6.2 Boende för elever

Boendefrågan är nästan viktigare än själva skolan. Lyckas man attrahera 60–100 elever från hela Sverige uppstår en helt annan vinterbefolkning: elevboende, träningsanläggningar, studieplatser, mat, fritidsaktiviteter, transporter, tränare, lärare och elevhälsa behövs. Plötsligt finns 100–150 människor som har anledning att vara på Marstrand även i januari.

6.3 Marint näringsliv

Den största potentialen ligger i att koppla samman segling, marin teknik, båtliv, företagande, turism och forskning/innovation. Marstrand ligger i ett område med ett starkt marint kluster, vilket öppnar för samarbete med företag inom båttillverkning, rigg, segel, marina material, navigation, elektronik, marin energi, säkerhet, miljöteknik och havsbaserad verksamhet. Ungdomarna får då inte bara lära sig segla — de får en väg in i en hel bransch.

6.4 Helhetsbild

- Gymnasium: segling, marin teknik, samhälle/ekonomi/natur
- Idrott: elitsegling, kappsegling, träningsläger, coachutbildning
- Näringsliv: marina företag, innovation, entreprenörskap, praktik
- Besöksnäring: konferenser, events, tävlingar, vinterarrangemang
- Utbildning: gymnasium, YH, vuxenutbildning, kortare specialistutbildningar, gastronomi/restaurang
- Föreningsliv: Marstrands Segelsällskap, ungdomsverksamhet, tävlingsverksamhet
- Försvarsmakten, bidraga till viss utbildning så att personer som sedan vill söka till Marinen har en bra bas att stå på.

Ett konkret seglingsnav finns redan genom MSS – Marstrands Segelsällskap, och kommunen har redan identifierat YH-utbildningar kopplade till besöksnäringen som ett tänkbart utvecklingsområde. Det är alltså inte en fråga om att börja från noll.

7. Förstudie före byggnation

Vi vill inte börja med att bygga något. Innan några investeringsbeslut tas föreslår vi en förstudie på cirka sex månader som besvarar fem konkreta frågor:

- Finns det 30–100 ungdomar per år i Sverige som skulle söka en sådan utbildning?
- Vilken gymnasieinriktning ger bäst ekonomi och elevunderlag?
- Kan Marstrand bli NIU eller RIG inom segling?
- Vilka marina företag vill vara partners och betala/medverka?
- Vilka befintliga lokaler och boenden kan användas vintertid?

Skilnaden mellan RIG (riksrekryterande) och NIU (i huvudsak regionalt) är avgörande för hur stort elevunderlag och vilken status utbildningen kan få — och därmed avgörande för att förstudien besvaras noggrant innan riktning väljs.

8. Genomförande — tillsammans, inte var för sig

”Marstrand 365[©]” förutsätter ett aktivt samspel mellan flera parter, där kommunens roll är att möjliggöra snarare än att ensam driva:

- Kommunen: möjliggörare, samordnare, ansvarig för infrastruktur och likvärdiga villkor (inklusive frågor som färjeavgiften), driver förstudien vidare.
- Boende i Marstrand, fast och del av året: bär lokalkunskap, vardagsperspektiv och ansvar för vad som är värt att bevara.
- Näringsliv och det marina klustret: potentiella partners, praktikplatser och medfinansiärer.
- Föreningsliv, med Marstrands Segelsällskap i centrum: befintlig infrastruktur och kompetens att bygga vidare på.
- Utbildningsaktörer: ansvariga för att pröva gymnasie-, YH- och vuxenutbildningsspår.

Poängen med att lista detta explicit är att ”Marstrand 365[©]” inte ska uppfattas som ett förvaltningsprojekt som händer Marstrand, utan som ett gemensamt projekt som görs tillsammans med Marstrand.

9. Sammanfattning

Marstrand har i över 700 år varit beroende av sitt läge vid havet — sillfisket, handeln, sjöfarten, frihamnen, badorten och seglingen har vid olika tider skapat välstånd. Den röda tråden är tydlig: när Marstrand har varit som starkast har man utnyttjat sitt läge vid havet ekonomiskt. ”Marstrand 365[©]” föreslår att göra samma sak igen, medvetet och med hela året som tidshorisont — genom att dela in året i fyra årstider, låta ett marint utbildnings- och kompetenscentrum bli vinterns motor, säkerställa att Marstrand får samma villkor som övriga kommunen, och göra hela resan tillsammans med dem som redan bor och verkar där.

Nästa steg föreslås vara att ta fram en fördjupad ”Marstrand 2035”-analys: historia → nuläge → ekonomi → befolkning → fastighetsstruktur → turism → segling → gymnasium → marina näringar → vinterekonomi → konkreta investeringar → vad kommunen kan göra och vad näringslivet kan göra.